Euroopa Parlament
2024-2029

Kultuuri- ja hariduskomisjon

2025/0359(COD)

6.3.2026

ARVAMUS

Esitaja: kultuuri- ja hariduskomisjon

Saajad: siseturu- ja tarbijakaitsekomisjon ning kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon

ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määruseid (EL) 2024/1689 ja (EL) 2018/1139 seoses tehisintellekti käsitlevate ühtlustatud õigusnormide (tehisintellekti käsitlev digivaldkonna koondpakett) rakendamise lihtsustamisega
(COM(2025)0836 – C10-0304/2025 – 2025/0359(COD))

Arvamuse raportöör: Emma Rafowicz

PA_Legam

MUUDATUSETTEPANEKUD

Kultuuri- ja hariduskomisjon esitab siseturu- ja tarbijakaitsekomisjonile ning kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjonile kui vastutavatele komisjonidele järgmised muudatusettepanekud:

Muudatusettepanek 1

Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 2 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(2a) Määruse (EL) 2024/1689 tulemuslikuks rakendamiseks peab tagama, et selle praktilise kohaldamise hõlbustamiseks tehtud kohandused ei vähenda õigusraamistiku selgust ega kättesaadavust nende jaoks, kes peavad seda kohaldama. Et tagada määruse tulemuslik ja järjepidev kohaldamine ka hariduse, kultuuri ja meedia valdkonnas, on oluline tagada selge arusaam tehisintellektisüsteemide kasutamisega seotud kohustustest ja kaitsemeetmetest, pöörates erilist tähelepanu kultuuri- ja loomesektoris tegutsevatele õiguste omajatele. Seepärast peaksid käesoleva määruse õigeaegse ja proportsionaalse järgimise eesmärgil võetud meetmed toetama ka edaspidi selles sätestatud nõuete selgust ja kättesaadavust, edendades seeläbi tehisintellektisüsteemide teadlikku kasutamist ja usaldust nende kasutuselevõtu vastu.

Muudatusettepanek 2

Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 3

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(3) Sellest tulenevalt on teatavate rakendamisprobleemide lahendamiseks	(3) Sellest tulenevalt on teatavate rakendamisprobleemide lahendamiseks

vaja määrust (EL) 2024/1689 sihipäraselt muuta, et asjakohaseid õigusnorme tulemuslikult kohaldada.	vaja määrust (EL) 2024/1689 sihipäraselt muuta, et asjakohaseid õigusnorme tulemuslikult kohaldada. ***Kuna tehisintellektisüsteeme kasutatakse üha enam hariduses ning kultuuri- ja loomesektoris, võib nende kasutuselevõtt tõstatada küsimusi seoses õppeprotsesside, kultuurilise väljenduse ja meedia mitmekesisusega. Käesoleva määruse kohaldamisel tuleks erilist tähelepanu pöörata just nendele sektoritele, et toetada tehisintellekti teadlikku kasutamist ja säilitada usaldus selle kasutuselevõtu vastu. Haridusvaldkonnas on seetõttu vaja võtta kaitsemeetmeid tagamaks, et tehisintellektisüsteemide kasutuselevõtul säilib pedagoogiline autonoomia, tagatakse õppijate isikuandmete kaitse kõrged standardid ja ennetatakse sõltuvust omandiõigusega kaitstud ökosüsteemidest (seotus müüjaga).***

Muudatusettepanek 3

Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 5

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(5) Määruse (EL) 2024/1689 artikliga 4 on praegu kõigile tehisintellektisüsteemide pakkujatele ja juurutajatele kehtestatud kohustus tagada oma töötajate tehisintellektipädevus. Tehisintellektipädevuse arendamine, mis algab haridusest ja koolitusest ning jätkub elukestva õppena, on väga oluline, et anda pakkujatele, juurutajatele ja teistele mõjutatud isikutele vajalikud mõisted tehisintellektisüsteemide kasutuselevõtu kohta teadlike otsuste tegemiseks. Sidusrühmade jagatud kogemused näitavad, et tehisintellektipädevuse edendamisel ei sobi kõigile mõeldud lahendus siiski igat liiki pakkujatele ja juurutajatele, mis muudab sellise horisontaalse kohustuse selle sättega taotletava eesmärgi saavutamiseks	***välja jäetud***

ebatõhusaks. Lisaks näitavad andmed, et sellise kohustuse kehtestamine tekitab täiendavat nõuete täitmisega seotud koormust, eelkõige väiksematele ettevõtjatele, kuigi tehisintellektipädevus peaks regulatiivsetele kohustustele ja võimalikele sanktsioonidele vaatamata olema strateegiline prioriteet. Seda arvesse võttes tuleks määruse (EL) 2024/1689 artiklit 4 muuta, et nõuda liikmesriikidelt ja komisjonilt, ilma et see piiraks nende vastavaid pädevusi, et nad kutsuksid pakkujaid ja juurutajaid individuaalselt, kollektiivselt ja koostöös asjaomaste sidusrühmadega üles tagama oma töötajate ja muude nende nimel tehisintellektisüsteemide käitamise ja kasutamisega tegelevate isikute piisava tehisintellektipädevuse taseme, sealhulgas pakkudes koolitusvõimalusi ja teaberessursse ning võimaldades heade tavade vahetamist ja muid õiguslikult mittesiduvaid algatusi. Euroopa tehisintellekti nõukoda (edaspidi „nõukoda“) tagab komisjoni ja liikmesriikide vahelise korduva teabevahetuse sellel teemal, samal ajal kui tehisintellekti kasutamise liit võimaldab arutelusid laiema kogukonnaga. See muudatus ei piira komisjoni ja liikmesriikide laiemaid meetmeid tehisintellektialase kirjaoskuse ja pädevuste edendamiseks laiema elanikkonna, sealhulgas eri vanuses õppijate, üliõpilaste ja kodanike seas, eelkõige haridus- ja koolitussüsteemide kaudu.

Muudatusettepanek 4

Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 5 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(5a) Tehisintellektipädevuse edendamine on vajalik selleks, et toetada kodanike arusaamist tehisintellektist ja

	selle mõjust ühiskonnale ning suurendada nende teadlikkust tehisintellektiga seotud võimalustest ja riskidest, eelkõige oskust tuvastada algoritmiline kallutatus, diskrimineerimine ja desinformatsiooni võimendamine ning selle vastu võidelda, toetades nii tehisintellekti demokraatlikku juhtimist ja avalikku järelevalvet. Praktikas edendatakse selliseid oskusi haridus-, koolitus-, oskuste omandamise ja ümberõppe programmide, samuti kultuuri-, meediapädevuse ja üldsuse teadlikkuse suurendamise algatuste kaudu. Need laiemad algatused täiendavad korralduslikke tehisintellektipädevuse meetmeid, mida tehisintellektisüsteemide pakkujad ja juurutajad võtavad oma töötajate ja muude nende nimel tegutsevate isikute heaks. Seepärast tuleks liikmesriike tehisintellektipädevuse edendamise kontekstis julgustada kaasama haridus- ja kultuuriasutusi, meediaorganisatsioone ning kodanikuühiskonna osalejaid, et tehisintellektipädevuse algatused oleksid kättesaadavad, kaasavad ning kohandatud eri sihtrühmadele ja vanuserühmadele.

Muudatusettepanek 5

Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 5 b (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(5b) Tehisintellektipädevus ning meedia- ja digikirjaoskus on eriti olulised laste ja noorte jaoks, kes puutuvad tehisintellektisüsteemidega sageli kokku juba varases eas, kui neil puuduvad piisavad teadmised eelarvamustest, ebatäpsustest või eksitavast sisust ning mõjust, mida sellised süsteemid võivad avaldada teabe usaldamise, eraelu puutumatuse ning arvamuste ja käitumise kujundamise vastu. Nimetatud

kirjaoskuse edendamise meetmed peaksid toetama kriitilist mõtlemist, digitaalset autonoomiat ja teadlike otsuste tegemist ning neid tuleks kohandada vastavalt vanusele ja õpikeskkondadele.

Muudatusettepanek 6

Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 5 c (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(5c) Tehisintellekti kasutatakse üha enam lastele ja noortele suunatud digikeskkonnas, sealhulgas hariduses, sotsiaalmeedias, veebipõhistes mängudes ning kultuuri- ja loomeplatvormidel. Seepärast tuleks määrust (EL) 2024/1689 kohaldada viisil, mis kajastab laste ja noorte suhtlust tehisintellektisüsteemidega ning nende konkreetset vajadust kaitse ja eakohase teabe järele.

Muudatusettepanek 7

Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 6 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(6a) Tehisintellektisüsteemid, mis muudavad, manipuleerivad või toodavad kunstlikult kujutisi või videoid, milles kujutatakse selgelt seksuaalses tegevuses osalevaid füüsilisi isikuid, kuvatakse nende intiimseid kehaosi, või riietatakse inimene ilma tema nõusolekuta lahti, kahjustavad ohvreid ning rikuvad põhiõigusi väärikusele ja eraelu puutumatusele. Hiljutine areng on näidanud, et teatavad tehisintellekti kasutusviisid ei ole kooskõlas liidu põhiõiguste raamistikuga. Naistest tehtud võltsalastipildid, intiimsete piltidega manipuleerimine ja laste seksuaalset

	väärkohtlemist kujutava materjali loomine kujutavad endast põhiõiguste ja liidu õiguse selget rikkumist. Siiski püsib märkimisväärne õiguslik ebakindlus küsimuses, kas tehisintellektil põhinevad lahtiriietamisrakendused kuuluvad määruse (EL) 2024/1689 artikliga 5 keelatud tehisintellekti kasutusviiside kohaldamisalasse. Kõnealuse määruse artikli 112 kohaselt peab komisjon igal aastal hindama, kas artiklis 5 sätestatud keelatud kasutusviiside loetelu ja III lisas esitatud loetelu on vaja muuta, ning esitama kõnealuse hindamise tulemused Euroopa Parlamendile ja nõukogule. Komisjon ei ole eelmise hindamisperioodi tähtajast kinni pidanud. Seetõttu näib asjakohane täpsustada, et artikli 5 kohased keelatud kasutusviisid hõlmavad selliste tehisintellektisüsteemide turule laskmist, kasutusele võtmist või kasutamist, mis võivad luua või manipuleerida seksualiseeritud audio-, pildi- ja videosisu isikutest, hõlbustades seeläbi intiimse või manipuleeritud materjali nõusolekuta jagamist, nagu on määratletud direktiivis (EL) 2024/1385.

Muudatusettepanek 8

Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 9

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(9) Nõuete täitmise lihtsustamiseks ja sellega seotud kulude vähendamiseks ei tohiks tehisintellektisüsteemide pakkujatelt nõuda määruse (EL) 2024/1689 artikli 6 lõikes 3 osutatud tehisintellektisüsteemide registreerimist ELi andmebaasis kooskõlas kõnealuse määruse artikli 49 lõikega 2. Võttes arvesse, et selliseid süsteeme ei peeta teatavatel tingimustel – kui need ei kujuta endast märkimisväärset ohtu inimeste tervisele, ohutusele või põhiõigustele –	***välja jäetud***

suure riskiga süsteemideks, kujutaks registreerimisnõuete kehtestamine endast ebaproportsionaalset nõuete täitmisega seotud koormust. Pakkuja, kes leiab, et tehisintellektisüsteem kuulub artikli 6 lõike 3 kohaldamisalasse, on siiski kohustatud dokumenteerima oma hinnangu enne selle süsteemi turule laskmist või kasutusele võtmist. Sellist hindamist võivad nõuda riiklikud pädevad asutused.

Muudatusettepanek 9

Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 11 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(11a) Tegelikes tingimustes testimise võimaluste laiendamine võib toetada innovatsiooni, kuid see ei tohiks viia olukorrani, kus haavatavad rühmad muutuvad vaikimisi testitavateks rühmadeks. Kui tegelikes tingimustes testimine hõlmab tehisintellektisüsteeme, mis on mõeldud kasutamiseks haridus- ja kutseõppe valdkonnas, või see tehakse keskkonnas, mis tõenäoliselt mõjutab alaealisi, tuleks tegelikes tingimustes testimise kavas sätestada sellele keskkonnale eriomased kaitsemeetmed, sealhulgas esitada mõjutatud isikutele selget teavet ja tagada juurutajate, näiteks koolide ja muude nende keskkondade eest vastutavate avaliku huvi organisatsioonide sisuline kaasamine.

Muudatusettepanek 10

Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 20

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(20) Et anda generatiivsete tehisintellektisüsteemide pakkujatele,	***välja jäetud***

kelle suhtes kohaldatakse määruse (EL) 2024/1689 artikli 50 lõikes 2 sätestatud märgistamiskohustust, piisavalt aega oma tavade kohandamiseks mõistliku aja jooksul ilma turgu häirimata, on asjakohane kehtestada kuuekuuline üleminekuperiood pakkujatele, kes on oma süsteemid juba turule lasknud enne 2. augustit 2026.

Muudatusettepanek 11

Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 21

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(21) Et anda suure riskiga tehisintellektisüsteemide pakkujatele piisavalt aega ja selgitada enne määruse (EL) 2024/1689 asjakohaste sätete kohaldamise algust juba turule lastud või kasutusele võetud tehisintellektisüsteemide suhtes kohaldatavaid õigusnorme, on asjakohane selgitada kõnealuse määruse artikli 111 lõikes 2 sätestatud ajapikenduse kohaldamist. Artikli 111 lõike 2 kohaldamisel tuleks ajapikendust kohaldada juba turule lastud tehisintellektisüsteemide liigi ja mudeli suhtes. See tähendab, et kui vähemalt üks suure riskiga tehisintellektisüsteemi üksikeksemplar on seaduslikult turule lastud või kasutusele võetud enne artikli 111 lõikes 2 sätestatud kuupäeva, kohaldatakse suure riskiga tehisintellektisüsteemi muude sama liiki ja sama mudeli üksikeksemplaride suhtes artikli 111 lõikes 2 sätestatud ajapikendust ning seega võib neid jätkuvalt liidu turule lasta, seal kättesaadavaks teha või kasutusele võtta ilma lisakohustuste, -nõuete või täiendava sertifitseerimise vajaduseta, tingimusel et selle suure riskiga tehisintellektisüsteemi projekt jääb samaks. Artikli 111 lõikes 2 sätestatud ajapikenduse kohaldamisel on	***välja jäetud***

otsustavaks teguriks kuupäev, mil suure riskiga tehisintellektisüsteemi seda liiki ja selle mudeli esimene eksemplar esimest korda liidu turule lasti või liidu turul kasutusele võeti. Iga oluline muudatus selle tehisintellektisüsteemi projektis pärast artikli 111 lõikes 2 sätestatud kuupäeva peaks tooma pakkujale kohustuse täita täielikult kõiki suure riskiga tehisintellektisüsteemide suhtes kohaldatavaid käesoleva määruse asjakohaseid sätteid, sealhulgas vastavushindamisnõudeid.

Muudatusettepanek 12

Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 22

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(22) Määruse (EL) 2024/1689 artiklis 113 on sätestatud kõnealuse määruse jõustumise ja kohaldamise kuupäevad, eelkõige see, et üldine kohaldamise kuupäev on 2. august 2026. Määruse (EL) 2024/1689 III peatüki 1., 2. ja 3. jaos sätestatud suure riskiga tehisintellektisüsteemidega seotud kohustuste puhul põhjustavad standardite, ühiste spetsifikatsioonide ja alternatiivsete suuniste hilinenud kättesaadavus ning riiklike pädevate asutuste hilinenud loomine probleeme, mis ohustavad nende kohustuste tegelikku jõustumist ja võivad märkimisväärselt suurendada rakenduskulusid viisil, mis ei õigusta nende esialgse kohaldamiskuupäeva ehk 2. augusti 2026 kehtima jätmist. Kogemustele tuginedes on asjakohane kehtestada mehhanism, mis seob kohaldamise alguse III peatüki järgimist toetavate meetmete kättesaadavusega, mis võib hõlmata harmoneeritud standardeid, ühiseid spetsifikatsioone ja komisjoni suuniseid.	***välja jäetud***

Komisjon peaks seda otsusega kinnitama, pärast mida tuleks suure riskiga tehisintellektisüsteemide õigusnormidest tulenevaid kohustusi kohaldada kuue kuu möödumisel tehisintellektisüsteemide puhul, mis on liigitatud suure riskiga tehisintellektisüsteemideks määruse (EL) 2024/1689 artikli 6 lõike 2 ja III lisa kohaselt, ning 12 kuu möödumisel tehisintellektisüsteemide puhul, mis on liigitatud suure riskiga tehisintellektisüsteemideks artikli 6 lõike 1 ja I lisa kohaselt. Seda paindlikkust tuleks siiski pikendada üksnes kuni 2. detsembrini 2027 tehisintellektisüsteemide puhul, mis on liigitatud suure riskiga tehisintellektisüsteemideks artikli 6 lõike 2 ja III lisa kohaselt, ning kuni 2. augustini 2028 tehisintellektisüsteemide puhul, mis on liigitatud suure riskiga tehisintellektisüsteemideks kõnealuse määruse artikli 6 lõike 1 ja I lisa kohaselt, ning nendeks kuupäevadeks peaksid kõnealused õigusnormid olema igal juhul jõustunud. See, et eristatakse kõnealuse määruse artikli 6 lõike 2 ja III lisa ning artikli 6 lõike 1 ja I lisa kohaselt suure riskiga tehisintellektisüsteemideks liigitatud tehisintellektisüsteemide suhtes normide kohaldamise algust, on kooskõlas erinevusega määruses (EL) 2024/1689 sätestatud esialgsete kohaldamiskuupäevade vahel ning selle eesmärk on anda vastavate kohustuste kohandamiseks ja rakendamiseks vajalikku aega.

Muudatusettepanek 13

Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 23

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(23) Pidades silmas eesmärki vähendada rakendamisega seotud raskusi kodanike,	(23) Pidades silmas eesmärki vähendada rakendamisega seotud raskusi kodanike,

ettevõtjate ja haldusasutuste jaoks, on oluline, et teatavate õigusnormide rakendamise ühtlustatud tingimused võetakse vastu üksnes juhul, kui see on rangelt vajalik. Selleks on asjakohane kaotada teatavad komisjonile antud volitused võtta selliseid ühtlustatud tingimusi vastu rakendusaktidega, kui need tingimused ei ole täidetud. Seepärast tuleks määrust (EL) 2024/1689 muuta, et jätta välja komisjonile kõnealuse määruse artikli 50 lõikega 7, artikli 56 lõikega 6 ja artikli 72 lõikega 3 antud volitused võtta vastu rakendusakte. Kui määruse (EL) 2024/1689 artikli 72 lõikes 3 sätestatud turustamisjärgse seire kava ühtlustatud vormi vastuvõtmise õigus jäetakse välja, on kasulik ka selle poolest, et sedasi antakse suure riskiga tehisintellektisüsteemide pakkujatele suurem paindlikkus kehtestada nende organisatsiooni vajadustele kohandatud turustamisjärgse seire süsteem. Tõdedes, et on vaja pakkuda selgust selle kohta, kuidas suure riskiga tehisintellektisüsteemide pakkujad peavad nõudeid täitma, tuleks komisjonilt ühtlasi nõuda suuniste avaldamist.	ettevõtjate ja haldusasutuste jaoks, on oluline, et teatavate õigusnormide rakendamise ühtlustatud tingimused võetakse vastu üksnes juhul, kui see on rangelt vajalik. Selleks on asjakohane kaotada teatavad komisjonile antud volitused võtta selliseid ühtlustatud tingimusi vastu rakendusaktidega, kui need tingimused ei ole täidetud. Seepärast tuleks määrust (EL) 2024/1689 muuta, et jätta välja komisjonile kõnealuse määruse artikli 50 lõikega 7, artikli 56 lõikega 6 ja artikli 72 lõikega 3 antud volitused võtta vastu rakendusakte. Kui määruse (EL) 2024/1689 artikli 72 lõikes 3 sätestatud turustamisjärgse seire kava ühtlustatud vormi vastuvõtmise õigus jäetakse välja, on kasulik ka selle poolest, et sedasi antakse suure riskiga tehisintellektisüsteemide pakkujatele suurem paindlikkus kehtestada nende organisatsiooni vajadustele kohandatud turustamisjärgse seire süsteem. Tõdedes, et on vaja pakkuda selgust selle kohta, kuidas suure riskiga tehisintellektisüsteemide pakkujad peavad nõudeid täitma, tuleks komisjonilt ühtlasi nõuda suuniste avaldamist. ***Selles kontekstis tuleks tegevusjuhendites, mida Euroopa tehisintellektiamet artikli 50 lõike 7 kohaselt koostama julgustab, asjakohasel juhul anda suuniseid selle kohta, kuidas tagada proportsionaalsel viisil kasutajate teavitamine ja teadlikkus, sealhulgas olukordades, kus tehisintellektisüsteemidega kaasnevad väiksemad riskid, eelkõige hariduse ja koolituse, meedia- ja teabeteenuste, kultuuri- ja loometegevuse või avalike teenuste osutamise valdkonnas.***

Muudatusettepanek 14

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 4
Määrus (EL) 2024/1689
Artikkel 4

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(4) Artikkel 4 asendatakse järgmisega:	***välja jäetud***
„Artikkel 4	
Tehisintellektipädevus	
Komisjon ja liikmesriigid julgustavad tehisintellektisüsteemide pakkujaid ja juurutajaid võtma meetmeid, et tagada oma töötajate ja muude nende nimel tehisintellektisüsteemide käitamise ja kasutamisega tegelevate isikute piisav tehisintellektipädevus, võttes arvesse nende tehnilisi teadmisi, kogemusi, haridus- ja koolitustaset ning konteksti, milles tehisintellektisüsteeme tuleb kasutada, ning arvestades isikuid või isikute rühmi, kelle puhul tehisintellektisüsteeme kasutatakse.“	

Muudatusettepanek 15

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 5
Määrus (EL) 2024/1689
Artikkel 4a – lõige 1 – punkt f a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	fa) meedia ökosüsteemis kasutatavate suure riskiga tehisintellektisüsteemide pakkujad võivad erandlikel ja rangelt piiratud asjaoludel töödelda isikuandmete eriliike üksnes selleks, et avastada ja leevendada algoritmilist kallutatust, mis võib mõjutada meedia ja teabe mitmekesisust, tingimusel et:
	i) selline töötlemine on rangelt vajalik ja seda ei ole võimalik tõhusalt saavutada anonüümitud, koondatud või tehisandmete kasutamisega;
	ii) töötlemise ulatus, kestus ja sellele ligipääs on piiratud ning selle tulemusel ei ole võimalik üksikkasutajaid tuvastada, nende profiili analüüsida ega neid

	kategoriseerida;
	iii) füüsiliste isikute poliitiliste vaadete, usuliste veendumuste või muude kaitstavate tunnuste kohta ei tehta mingeid järeldusi;
	iv) konfidentsiaalsuse, turvalisuse ja vastutuse tagamiseks rakendatakse asjakohaseid tehnilisi ja korralduslikke meetmeid kooskõlas liidu andmekaitseõigusega;
	v) isikuandmed kustutatakse põhjendamatu viivituseta pärast kallutatuse avastamist ja leevendamist;
	vi) kasutajaid teavitatakse selgel ja kättesaadaval viisil sellest, et nende isikuandmeid võib erandlikel asjaoludel töödelda üksnes algoritmilise kallutatuse avastamiseks ja leevendamiseks, ning neile antakse teavet sellise töötlemise ulatuse, kaitsemeetmete ja kaasnevate õiguste kohta.

Muudatusettepanek 16

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 5
Määrus (EL) 2024/1689
Artikkel 4a – lõige 2 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	2a. Laste isikuandmete kogumine, töötlemine ja muul viisil kasutamine on sõnaselgelt keelatud.

Muudatusettepanek 17

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 5 a (uus)
Määrus (EL) 2024/1689
Artikkel 5 – lõige 1 – punkt h a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	5a) Artikli 5 lõikesse 1 lisatakse järgmine punkt:

	„ha) selliste tehisintellektisüsteemide turule laskmine, kasutusele võtmine või kasutamine, mis võivad muuta, manipuleerida või toota pildi- või videosisu, et kujutada füüsilise isiku ühemõtteliselt seksuaalset tegevust või intiimseid kehaosi või riietada see isik lahti, või võivad hõlbustada intiimse sisuga või manipuleeritud materjali ilma nõusolekuta jagamist, nagu on määratletud direktiivi (EL) 2024/1385[1a] artiklis 5.“
	[1a] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. mai 2024. aasta direktiiv (EL) 2024/1385, mis käsitleb naistevastase vägivalla ja perevägivalla tõkestamist (ELT L, 2024/1385, 24.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1385/oj).

Muudatusettepanek 18

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 6
Määrus (EL) 2024/1689
Artikkel 6 – lõige 4

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(6) Artikli 6 lõige 4 asendatakse järgmisega:	***välja jäetud***
„4. Pakkuja, kes leiab, et III lisas osutatud tehisintellektisüsteem ei ole suure riskiga, dokumenteerib oma hinnangu enne selle süsteemi turule laskmist või kasutusele võtmist. Riigi pädevate asutuste taotluse korral esitab pakkuja hindamise dokumendid.“	

Muudatusettepanek 19

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 14
Määrus (EL) 2024/1689
Artikkel 49 – lõige 2

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(14) Artikli 49 lõige 2 jäetakse välja.	***välja jäetud***

Muudatusettepanek 20

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 15
Määrus (EL) 2024/1689
Artikkel 50 – lõige 7

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
7. Tehisintellektiamet julgustab ja hõlbustab tegevusjuhendite koostamist liidu tasandil, et lihtsustada kunstlikult loodud või manipuleeritud sisu avastamise, tähistamise ja märgistamisega seotud kohustuste tõhusat rakendamist. Komisjon võib ***artikli 56 lõike 6 esimeses lõigus sätestatud korra kohaselt hinnata, kas*** kõnealuste tegevusjuhendite ***järgimine on piisav, et tagada*** lõikes ***2*** sätestatud ***kohustuse täitmine***. Kui komisjon leiab, et juhend ei ole piisav, võib ta kooskõlas artikli 98 lõikes 2 sätestatud kontrollimenetlusega võtta vastu rakendusakti, milles määratakse kindlaks ühised õigusnormid kõnealuste kohustuste rakendamiseks.	7. Tehisintellektiamet julgustab ja hõlbustab tegevusjuhendite koostamist liidu tasandil, et lihtsustada kunstlikult loodud või manipuleeritud sisu avastamise, tähistamise ja märgistamisega seotud kohustuste tõhusat rakendamist. Komisjon võib ***võtta vastu rakendusakte*** kõnealuste tegevusjuhendite ***heakskiitmiseks artikli 56*** lõikes ***6*** sätestatud ***korra kohaselt***. Kui komisjon leiab, et juhend ei ole piisav, võib ta kooskõlas artikli 98 lõikes 2 sätestatud kontrollimenetlusega võtta vastu rakendusakti, milles määratakse kindlaks ühised õigusnormid kõnealuste kohustuste rakendamiseks. ***Nendes tegevusjuhendites antakse asjakohasel juhul suuniseid selle kohta, kuidas tagada proportsionaalsel viisil kasutajate teavitamine ja teadlikkus, sealhulgas olukordades, kus tehisintellektisüsteemidega kaasnevad väiksemad riskid, näiteks kui neid kasutatakse hariduse ja koolituse, meedia- ja teabeteenuste, kultuuri- ja loometegevuse või avalike teenuste osutamise valdkonnas.***

Muudatusettepanek 21

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 16
Määrus (EL) 2024/1689
Artikkel 56 – lõige 6 – lõik 1

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
6. ***Komisjon*** ja nõukoda jälgivad ja hindavad korrapäraselt tegevusjuhendite eesmärkide saavutamist osalejate poolt ja nende panust käesoleva määruse nõuetekohasesse kohaldamisse. Nõukoja arvamust täiel määral arvesse võttes ***hindab komisjon***, kas tegevusjuhendid hõlmavad artiklites 53 ja 55 sätestatud kohustusi ning jälgivad ja hindavad korrapäraselt oma eesmärkide saavutamist. ***Komisjon avaldab*** oma hinnangu tegevusjuhendite piisavuse kohta.	6. ***Tehisintellektiamet*** ja nõukoda jälgivad ja hindavad korrapäraselt tegevusjuhendite eesmärkide saavutamist osalejate poolt ja nende panust käesoleva määruse nõuetekohasesse kohaldamisse. Nõukoja arvamust täiel määral arvesse võttes ***hindavad tehisintellektiamet ja nõukoda***, kas tegevusjuhendid hõlmavad artiklites 53 ja 55 sätestatud kohustusi ning jälgivad ja hindavad korrapäraselt oma eesmärkide saavutamist. ***Nad avaldavad*** oma hinnangu tegevusjuhendite piisavuse kohta.

Selgitus

Muudatusettepaneku eesmärk on tagada, et tegevusjuhendite asjakohasuse järelevalve, hindamine ja avalikustamine on täielikult kooskõlas käesolevas määruses sätestatud juhtimiskorraga. Nende kohustuste usaldamine tehisintellektiametile ja nõukojale tähendab, et järelevalvet teostavad asutused, kes on spetsiaalselt volitatud tegema tehnilist järelevalvet. Lisaks on selle rolli andmine nõukojale vajalik selleks, et säilitada asjakohane institutsiooniline tasakaal.

Muudatusettepanek 22

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 23
Määrus (EL) 2024/1689
Artikkel 70 – lõige 8

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
8. Riigi pädevad asutused võivad anda juhiseid ja nõu käesoleva määruse rakendamise kohta, eelkõige väikestele keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjatele ja VKEdele, sealhulgas idufirmadele, võttes arvesse nõukoja ja komisjoni juhiseid ja nõuandeid, kui see on asjakohane. Kui riigi pädevad asutused kavatsevad anda juhiseid ja nõu	8. Riigi pädevad asutused võivad anda juhiseid ja nõu käesoleva määruse rakendamise kohta, eelkõige väikestele keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjatele ja VKEdele, sealhulgas idufirmadele, ***ning asjakohasel juhul avaliku sektori juurutajatele, sealhulgas kohalikele ametiasutustele ja riiklikult rahastatavatele haridus-, koolitus- ja***

tehisintellektisüsteemi kohta valdkondades, mille suhtes kehtib ka muu liidu õigus, konsulteeritakse vastavalt vajadusele selle liidu õiguse alusel riigi pädevate asutustega.	***kultuuriasutustele,*** võttes arvesse nõukoja ja komisjoni juhiseid ja nõuandeid, kui see on asjakohane. Kui riigi pädevad asutused kavatsevad anda juhiseid ja nõu tehisintellektisüsteemi kohta valdkondades, mille suhtes kehtib ka muu liidu õigus***, sealhulgas andmekaitset, tarbijakaitset ja audiovisuaalmeedia teenuseid käsitlevad õigusaktid***, konsulteeritakse vastavalt vajadusele selle liidu õiguse alusel riigi pädevate asutustega.

Muudatusettepanek 23

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 24
Määrus (EL) 2024/1689
Artikkel 72 – lõige 3

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
3. Turustamisjärgse seire süsteem peab põhinema turustamisjärgse seire kaval. Turustamisjärgse seire kava on IV lisas osutatud tehnilise dokumentatsiooni osa. Komisjon kehtestab juhised turustamisjärgse seire kava kohta.	3. Turustamisjärgse seire süsteem peab põhinema turustamisjärgse seire kaval. Turustamisjärgse seire kava on IV lisas osutatud tehnilise dokumentatsiooni osa. Komisjon kehtestab juhised turustamisjärgse seire kava kohta***, sealhulgas praktilised näited hariduses ja kutseõppes ning muude avalike teenuste osutamiseks kasutatavate suure riskiga tehisintellektisüsteemide kohta, ning seirenäitajate kohta, mis võivad osutada põhiõiguseid kahjustavale mõjule, sealhulgas diskrimineerivatele tulemustele***.

Muudatusettepanek 24

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 27
Määrus (EL) 2024/1689
Artikkel 95 – lõige 4

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
4. Käitumisjuhendite koostamist edendades ja hõlbustades võtavad	4. Käitumisjuhendite koostamist edendades ja hõlbustades võtavad

tehisintellektiamet ja liikmesriigid arvesse väikeste keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjate ja VKEde, sealhulgas idufirmade erihuve ja vajadusi.	tehisintellektiamet ja liikmesriigid arvesse väikeste keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjate ja VKEde, sealhulgas idufirmade erihuve ja vajadusi***, samuti kohalike ametiasutuste ja avalikku huvi pakkuvate organisatsioonide, sealhulgas haridus-, koolitus- ja kultuuriasutuste operatiivvajadusi, kui eeldatakse, et nad kasutavad selliseid tegevusjuhendeid või saavad neist kasu***.

Muudatusettepanek 25

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 28
Määrus (EL) 2024/1689
Artikkel 96 – lõige 1 – lõik 2

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
Selliste suuniste väljaandmisel pöörab komisjon erilist tähelepanu väikeste keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjate ja VKEde, sealhulgas idufirmade, ning kohalike ametiasutuste ja selliste sektorite vajadustele, mida käesolev määrus kõige tõenäolisemalt mõjutab.	Selliste suuniste väljaandmisel pöörab komisjon erilist tähelepanu väikeste keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjate ja VKEde, sealhulgas idufirmade, ning kohalike ametiasutuste ja selliste sektorite vajadustele, mida käesolev määrus kõige tõenäolisemalt mõjutab***, sealhulgas hariduse ja kutseõppe, kultuuri- ja loometegevuse ning meedia ja teabeteenuste valdkonnas***.

Muudatusettepanek 26

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 30 – alapunkt a
Määrus (EL) 2024/1689
Artikkel 111 – lõige 2

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
2. Ilma et see piiraks artikli 5 kohaldamist, nagu on osutatud artikli 113 lõike 3 kolmanda lõigu punktis a, kohaldatakse käesolevat määrust selliste suure riskiga tehisintellektisüsteemide ***operaatorite*** suhtes, välja arvatud käesoleva artikli lõikes 1 osutatud	2. Ilma et see piiraks artikli 5 kohaldamist, nagu on osutatud artikli 113 lõike 3 kolmanda lõigu punktis a, kohaldatakse käesolevat määrust selliste suure riskiga tehisintellektisüsteemide ***juurutajate ja pakkujate*** suhtes, välja arvatud käesoleva artikli lõikes 1 osutatud süsteemide puhul,

süsteemide puhul, mis on turule lastud või kasutusele võetud enne III peatüki kohaldamise ja artiklis 113 osutatud vastavate kohustuste alguskuupäeva, üksnes juhul, kui alates sellest kuupäevast tehakse nende süsteemide projektis olulisi muudatusi. Igal juhul võtavad ametiasutustele kasutamiseks mõeldud suure riskiga tehisintellektisüsteemide pakkujad ja juurutajad käesolevas määruses sätestatud nõuete ja kohustuste täitmiseks vajalikud meetmed hiljemalt 2. augustiks 2030.

mis on turule lastud või kasutusele võetud enne III peatüki kohaldamise ja artiklis 113 osutatud vastavate kohustuste alguskuupäeva, üksnes juhul, kui alates sellest kuupäevast tehakse nende süsteemide projektis olulisi muudatusi. Igal juhul võtavad ametiasutustele kasutamiseks mõeldud suure riskiga tehisintellektisüsteemide pakkujad ja juurutajad käesolevas määruses sätestatud nõuete ja kohustuste täitmiseks vajalikud meetmed hiljemalt 2. augustiks 2030.

Muudatusettepanek 27

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 30 – alapunkt b
Määrus (EL) 2024/1689
Artikkel 111 – lõige 4

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(b) lisatakse lõige 4 järgmises sõnastuses:	***välja jäetud***
„4. Enne 2. augustit 2026 turule lastud sünteesitud audio-, pildi-, video- või tekstisisu genereerivate tehisintellektisüsteemide, sealhulgas üldotstarbeliste tehisintellektisüsteemide pakkujad võtavad vajalikud meetmed, et täita artikli 50 lõike 2 nõuded hiljemalt 2. veebruariks 2027.“	

Muudatusettepanek 28

Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 31
Määrus (EL) 2024/1689
Artikkel 113

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(31) Artiklit 113 muudetakse	***välja jäetud***

järgmiselt:

(a) kolmandale lõigule lisatakse punkt d:

„d) III peatüki 1., 2. ja 3. jagu kohaldatakse pärast seda, kui komisjon on vastu võtnud otsuse, millega kinnitatakse, et III peatüki järgimist toetavad piisavad meetmed on kättesaadavad alates järgmistest kuupäevadest:

i) kuus kuud pärast kõnealuse otsuse vastuvõtmist tehisintellektisüsteemide puhul, mis on liigitatud suure riskiga tehisintellektisüsteemideks vastavalt artikli 6 lõikele 2 ja III lisale, ning

ii) 12 kuud pärast otsuse vastuvõtmist tehisintellektisüsteemide puhul, mis on liigitatud suure riskiga tehisintellektisüsteemideks vastavalt artikli 6 lõikele 1 ja I lisale.

Kui lõikes 1 osutatud otsust ei ole lõike vastu võetud või kui allpool toodud kuupäevad on kõnealuse otsuse vastuvõtmisele järgnevatest kuupäevadest varasemad, kohaldatakse III peatüki 1., 2. ja 3. jagu:

i) 2. detsembril 2027 tehisintellektisüsteemide puhul, mis on liigitatud suure riskiga tehisintellektisüsteemideks vastavalt artikli 6 lõikele 2 ja III lisale, ning

ii) 2. augustil 2028 tehisintellektisüsteemide puhul, mis on liigitatud suure riskiga tehisintellektisüsteemideks vastavalt artikli 6 lõikele 1 ja I lisale.“;

(b) kolmandale lõigule lisatakse punkt e:

„e) Artikleid 102–110 kohaldatakse alates [käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäev].“

Muudatusettepanek 29

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 32

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(32) VIII lisas jäetakse välja B jagu.	***välja jäetud***

LISA: SISENDI DEKLARATSIOON

Arvamuse raportöör kinnitab oma ainuvastutusel, et ei kasutanud oma arvamuses mingit sisendmaterjali huvide esindajatelt, kes kuuluvad kohustuslikku läbipaistvusregistrit käsitleva institutsioonidevahelise kokkuleppe[1] kohaldamisalasse, ega kolmandate riikide ametiasutuste, sealhulgas nende diplomaatiliste esinduste ja saatkondade esindajatelt, kes tuleks kodukorra I lisa artikli 8 kohaselt loetleda käesolevas lisas.

[1] Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Komisjoni 20. mai 2021. aasta institutsioonidevaheline kokkulepe kohustusliku läbipaistvusregistri kohta (ELT L 207, 11.6.2021, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2021/611/oj).

NÕUANDVA KOMISJONI MENETLUS

Pealkiri	Määruste (EL) 2024/1689 ja (EL) 2018/1139 muutmine seoses tehisintellekti käsitlevate ühtlustatud õigusnormide (tehisintellekti käsitlev digivaldkonna koondpakett) rakendamise lihtsustamisega
Viited	COM(2025)0836 – C10-0304/2025 – 2025/0359(COD)
Vastutavad komisjonid istungil teada andmise kuupäev	IMCO LIBE 19.1.2026 19.1.2026
Arvamuse esitajad istungil teada andmise kuupäev	CULT 19.1.2026
Arvamuse raportöör nimetamise kuupäev	Emma Rafowicz 20.1.2026
Artikkel 59 – Komisjonide ühismenetlus istungil teada andmise kuupäev	 19.1.2026
Läbivaatamine parlamendikomisjonis	9.2.2026
Vastuvõtmise kuupäev	5.3.2026
Lõpphääletuse tulemus	+: 18 –: 0 0: 3

NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS NÕUANDVAS KOMISJONIS

18	+
NI	Nikolaos Anadiotis
PPE	Maravillas Abadía Jover, Niels Geuking, Eleonora Meleti, Matej Tonin, Bogdan Andrzej Zdrojewski, Milan Zver
Renew	Laurence Farreng, Hristo Petrov, Brigitte van den Berg
S&D	Maria Guzenina, Nikos Papandreou, Emma Rafowicz, Birgit Sippel, Krzysztof Śmiszek
The Left	Carolina Morace
Verts/ALE	Diana Riba i Giner, Nela Riehl

0	-

3	0
ECR	Ivaylo Valchev
ESN	Irmhild Boßdorf
PfE	Catherine Griset

Kasutatud tähised:
+ : poolt
– : vastu
0 : erapooletu